

Informace pro učitele:

Koláž návod a manuál, jak využívat koláže coby nástroj sebereflexe

Shromážděte časopisy s co možná největší šíří tematického záběru: příroda, cestování, kultura, zprávy a současné dění, domácnost/domov, vaření, sport, péče o děti, zahrada...

Z časopisů nahrubo vystříhnete nejružnější obrázky. Stejně tak můžete vystříhnout i slova.

Nebojte se zařadit i obrázky, které vás znepokojují, jsou (přiměřeně z hlediska věku) provokativní nebo ukazují různé emoce. Žáci si budou moci vybírat podle svých potřeb, které těžko můžete předvídat, proto je dobré, dát jim k tomu příležitost.

Řekněte žákům, aby si vybrali, kolik obrázků chtějí (některé se mohou klidně opakovat) a poté spolu s nimi zvolte vhodnou velikost papíru.

Žák si sám rozhodne, jak si obrázky přizpůsobí a použije – zda je vytrhá nebo přesně vystříhne, zda je seřadí těsně vedle sebe nebo mezi nimi nechá volný prostor. Provádíme cvičení na sebereflexi, netvoříme estetické dílo: není naším cílem vytvořit „hezký“ obrázek. Nucení dětí vyhovět jakékoliv formě estetického očekávání nás odvádí od skutečného účelu naší činnosti a může dokonce zamezit tvorbě materiálu vhodného k sebereflexi.

Je-li naším cílem zjistit vztah žáka k věcem a entitám, požádejte je, aby sami sebe umístili do středu obrázku (nemusí jít o realistické znázornění sebe sama, stačí třeba jen kolečko napsím „já“ uprostřed) a věci hromadili kolem sebe. Podle blízkosti či vzdálenosti od středu můžeme vyčíst, jakou důležitost žák věci přikládá.

Nevadí ani to, když nějaký obrázek „přeteče“ přes okraj papíru nebo když si žák přizpůsobí tvar papíru (přetrhne/zmouchlá/prostříhne). Také takové úpravy mají svou logiku, kterou bychom měli respektovat coby součást jejich sebevyjádření.

Opakujte žákům, že mají dostatek času na rozprostření objektů po papíře, než je nakonec nalepí.

Jestliže používáte tekuté lepidlo, bude nejlepší nanést je na okraje zvolených obrázků, nikoliv pouze na střed.

Žáci také mohou svou koláž doplnit o ozdoby či nápisy. Získáte tak další materiál obohacující celý „příběh“ o další propojení či asociace mezi zvolenými obrázky.

Jaké otázky pokládat:

- Jak se cítíš uprostřed obrázku, který jsi vytvořil?
- Ty věci blízko tebe jsou pro tebe nejdůležitější? Máš je rád? Anebo jsou to věci, které bys měl mít rád? Je tady něco, co je u tebe až příliš blízko a tobě to není příjemné?
- Je tu něco, co je příliš daleko a ty bys to chtěl mít blíž u sebe?
- Chybí ti tady něco?
- Je pro tebe ten papír dost velký? Máš v něm dost prostoru pro sebe i pro věci, které sis vybral?